

Een sluipende sociale revolutie

De herziening van de verzorgingsstaat is vol op stoom. Per maatregel lijkt de verandering bescheiden, maar over het verloop van 15 jaar gaat het om een majeure sociale revolutie. In zorg, arbeidsre-integratie, veiligheid, sport, jeugdhulpverlening, kinderopvang en beheer van publieke voorzieningen als buurthuizen en bibliotheken: overal moeten we minder van de overheid verwachten en meer van elkaar. Wie bijvoorbeeld zelf niet kan douchen, moet niet meer aankloppen bij de overheid maar bij 'de gemeenschap', betoogde staatssecretaris Van Rijn (Volksgezondheid, *NRC Handelsblad* 26 april). Maar hoezo zou 'de gemeenschap' de wekelijkse douchebeurt overnemen? Wie wil gedoucht worden door de buurman?

De overheid beoogt *affectief burgerschap*: zorgzame burgers die door affectieve banden in beweging komen. Die positieve gevoelens koesteren voor elkaar en hun omgeving en door die gevoelens betrouwbare vervangers van betaalde krachten zullen zijn. De nieuwe agenda van het affectief burgerschap kent kansen maar ook grote risico's, zoals overbelasting van vrijwilligers en mantelzorgers, grotere sekseongelijkheid, grote gaten in sociale voorzieningen, nieuwe sociale scheidslijnen en horig burgerschap: wel extra verantwoordelijkheid, maar niet meer macht en zeggenschap.

Willen we deze vergaande ontmanteling van de verzorgingsstaat wel? Is iedereen die roept dat mantelzorgers, vrijwilligers meer kunnen doen, zelf ook bereid dit te doen of denkt hij impliciet aan zijn vrouw, zuster of buurvrouw? Waarom zou informele zorg beter zijn dan formele? En waarom zou belangrijk werk niet gewoon betaald moeten worden? Over deze vragen is een fundamenteel debat nodig, voordat we straks wakker worden in een geheel andere wereld en ons verbaasd afvragen wanneer we daartoe eigenlijk hadden besloten.

Over deze vragen schreven de Amsterdamse hoogleraren sociologie Evelien Tonkens en Jan Willem Duyvendak met collega's twee boeken die zij a.s. donderdag 16 mei en vrijdag 17 mei in de Jaarbeurs in Utrecht aanbieden aan o.a. Pauline Meurs en Alex Brenninkmeijer.

Nadere informatie:

Evelien Tonkens, 06-51282650 of Imrat Verhoeven 06-29038401

Voor meer informatie over de conferentie over burgerschap:
www.eigenkrachtontkracht.nl

*De boeken verschijnen tevens als duojaarboek van het Tijdschrift voor Sociale Vraagstukken, nadere informatie daarover bij Marcel Ham
m.ham@movisie.nl; 06-21824934*

9789461642431 | 320 PP |
Ca. €24,90

Evelien Tonkens & Mandy de Wilde
(2013, red.) *Als meedoen pijn doet.*
Affectief burgerschap in de wijk

Thomas Kampen · Imrat Verhoeven · Loes Verplanke (red.)
kennis · openbare mening · politiek

9789461642448 | 296 PP |
Ca. €24,90

Thomas Kampen, Imrat Verhoeven
& Loes Verplanke (2013, red.)
De affectieve burger. Hoe de overheid verleidt en verplicht tot zorgzaamheid